

li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av rapporten Delegering av utfärdande av förarbevis för vattenskoter

Av de skäl som framgår nedan avstyrker Transportstyrelsen att ansvaret för utfärdande av förarbevis för vattenskoter flyttas från Transportstyrelsen.

Transportstyrelsens synpunkter

Transportstyrelsen kan inte se att fördelarna överväger nackdelarna med att ge båtlivets utbildningsorganisationer och andra berörda aktörer möjlighet att utfärda förarbevis för vattenskoter.

Frågan om återkallande av förarbevis är central i sammanhanget. Att någon annan än den som utfärdat en rättighet, i detta fall ett förarbevis, skulle ha mandatet att återkalla den rättigheten är inte självklart i ett juridiskt perspektiv. Om utfärdandet skulle delegeras, skulle således sannolikt även återkallande av förarbevis behöva delegeras. Den processen är betydligt mer komplex än utfärdandet, och kräver tid, rättssäkerhet, beslutsmotivering, hantering av överklaganden och procedurer för utlämnande av handlingar. Transportstyrelsen har svårt att se att en annan aktör än en myndighet kan utföra dessa uppgifter på ett bättre och mer kostnadseffektivt sätt.

En annan fråga handlar om effektiv och rättssäker ärendehandläggning. Den aktör som får en myndighetsuppgift delegerad till sig bör, i enlighet med förvaltningslagens krav på enkel, snabb och kostnadseffektiv ärendehandläggning, kunna utföra uppgiften bättre och billigare än vad myndigheten kan. En delegering av utfärdande skulle innebära att denna andra aktör även bör kunna uppfylla åtminstone en del av de krav som förekommer när Transportstyrelsen utför uppgiften, såsom krav på it-säkerhet, service, hantering av personuppgifter etc. Transportstyrelsen har svårt att se att det skulle kunna göras på ett mer kostnadseffektivt sätt än idag.

Det är i sammanhanget viktigt att notera att själva utfärdandet av förarbevisen inte kräver någon insats i form av arbetstid från

Transportstyrelsens sida, till följd av utformningen av vår e-tjänst för ansökningar av förarbevis där handläggning sker automatiskt. Ett digitalt förarbevis utfärdas normalt inom 30 minuter efter att ansökan blivit godkänd. Den avgift på 300 kr som tas ut för det digitala förarbeviset ska i stället täcka kostnaderna för den it-lösning som krävs för att hantera vårt förarbevisregister, samt den e-tjänst i vilken ansökan sker. Utöver detta ska avgiften täcka de kostnader som uppstår i samband med besvarande av förfrågningar som är kopplade till pågående ärenden och redan utfärdade förarbevis. Det kan röra sig om frågor kring hur man kan få ett förarbevis, hur långa handläggningstiderna är, hur man gör vid namnbyte mm. Transportstyrelsen kan inte se att de kostnader som följer av att förvalta det nuvarande registret och att besvara frågor kring de hittills utfärdade 167 000 tillstånden skulle försvinna om själva utfärdandet av förarbevisen flyttades till en annan aktör. Förutsatt att Transportstyrelsens anslag inte minskar, kommer dessa kostnader fortsatt att kunna täckas. Dock kommer den intäkt som följer av att Transportstyrelsen tar ut en avgift för förarbevisen inte att tillfalla staten. Konsekvensen blir således en ökad belastning på statsbudgeten.

Polisen och Kustbevakningen är ansvariga för kontroll av vattenskoterförarbevis och behöver därför ständig tillgång till uppgifter i förarbevisregistret. Kustbevakningen har beslutat att vid samtliga kontroller som utförs, kontrolleras även förarbevisets äkthet hos Transportstyrelsen. Åtkomst sker genom ett API, ett applikationsprogrammeringsgränssnitt. Om flera olika aktörer skulle utfärda och föra register över förarbevisen, skulle Polisen och Kustbevakningen behöva koppla upp sig mot flera olika system vid kontroll, alternativt behöver ett nytt system byggas som kan läsa från flera databaser samtidigt. Polisen och Kustbevakningen har också ett kontinuerligt behov av att kunna ställa frågor kring utfärdade förarbevis. Det är svårt att se hur detta skulle kunna bli effektivare genom att flytta utfärdandet, och därmed registerhållningen, av förarbevisen till annan aktör. Genom upparbetade kontaktvägar och regelbundna möten finns idag en naturlig och väl fungerande dialog med berörda tillsynsmyndigheter, vilket kan ta tid att bygga upp för en annan alternativ aktör.

En delegering till flera olika aktörer skulle även kunna resultera i att förarbevisen får olika utformning beroende på vem som står för utfärdandet.

Utifrån informationen i det nuvarande förarbevisregistret har Transportstyrelsen också möjlighet att upptäcka avvikelser, till exempel vad gäller mängden genomförda utbildningar, vilket i sin tur kan tyda på fusk och oegentligheter. Om registerhållningen skulle vara spridd på olika ställen, skulle Transportstyrelsen tappa den kontrollmöjligheten och ha svårare att ingripa mot oseriösa aktörer som inte följer regelverken.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Jonas Bjelfvenstam. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog överdirektör Ann-Cathrine Wikström, avdelningsdirektör Gunnar Ljungberg, stabschef Sjö- och luftfart Tomas Olsson, sektionschef Bo Bergström, sektionschef Karin Fransson och utredare Jenny Ryman, den senare föredragande.